

วิธีการศึกษา

เนื้อหาในบทที่ 3 มีจุดประสงค์เพื่อแสดงถึงวิธีการศึกษา และความหมายของดัชนีที่ใช้ในการวิเคราะห์ระดับการพัฒนาระดับชนบท ซึ่งวิธีการศึกษานี้จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ในส่วนแรก จะทำการศึกษาถึงผลของการพัฒนาระดับชนบทในระบบ กชช โดยใช้ดัชนีพื้นฐานเป็นตัวประเมิน และในส่วนที่ 2 จะทำการศึกษาโดยใช้ การวิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis) ทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีพื้นฐานดังกล่าวข้างต้น

3.1 การศึกษาผลการพัฒนาระดับชนบทโดยใช้ดัชนีพื้นฐานเป็นตัวประเมิน

ในส่วนนี้ เป็นการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ของชาวชนบท หลังจากที่ได้เริ่มมีการพัฒนาระดับชนบทในระบบ กชช เกิดขึ้น โดยทำการเปรียบเทียบเฉพาะปี 2527 และ 2529 การวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์ในเชิงสถิติ โดยใช้ข้อมูล กชช 2ค ปี 2527 และ 2529 ที่ได้มีการเก็บรวบรวมจากหมู่บ้านทั่วประเทศ และได้มีการนำมาจัดเป็นตัวชี้วัดระดับการพัฒนา 34 ตัว ใน 5 กลุ่มปัญหาหลัก ที่ทาง กชช เป็นผู้กำหนดไว้เพื่อใช้วัดระดับการพัฒนาของหมู่บ้าน เกณฑ์ที่ใช้วัดการเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การชี้วัดในปี 2527 เป็นฐานในการวิเคราะห์ ผลจากการพัฒนาของรัฐ ในช่วง 2 ปีดังกล่าว ว่ามีผลต่อสภาพความเป็นอยู่ของชาวชนบทได้อย่างไร โดยพิจารณาในแง่ของปัญหาที่สมควรได้รับการพัฒนาในสภาพดังกล่าว (ระดับการพัฒนาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ)

3.2 การวิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis)

การวิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis) เป็นวิธีการทางเศรษฐมิติอันหนึ่งที่ใช้ทั่วไปในการศึกษาแขนงจิตวิทยา ต่อมาได้นำมาใช้ในด้านเศรษฐศาสตร์ โดยใช้เปลี่ยนรูปตัวแปรอิสระทั้งกลุ่มให้อยู่ในรูปตัวแปรกลุ่มใหม่ (The Method of Tranforming a Given Set of Observed Variables into Another Set of Variables) ถูกนำมาใช้เมื่อพบว่าในการวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่งมีตัวแปรอิสระหลายตัวที่มีความสัมพันธ์ต่อกันมาก หรือมีอิทธิพลของ Multicollinearity แอบแฝงอยู่ หรือกรณีที่มีตัวแปรอิสระมากกว่าจำนวนตัวอย่างจนเกิดปัญหา degree of freedom มีน้อย

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ตัวประกอบ แบบวิธีองค์ประกอบหลัก (Principle Component Analysis) ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายและนิยมใช้ในปัจจุบัน ข้อสมมุติฐานของวิธีการนี้ว่า³¹

1. ตัวประกอบ (Factor) ที่หามาได้ เช่น F_1 เกิดจาก X_1 สัมพันธ์กับ F_1 และ X_2 สัมพันธ์กับ F_1 ด้วย ฉะนั้นความสัมพันธ์ระหว่าง X_1 กับ X_2 จึงเกิดขึ้น เพราะทั้งสองตัวแปรต่างมีความสัมพันธ์กับ F_1 ในรูปของเส้นตรง (Linear Combination)

$$X_1 = b_1F_1 + d_1U_1$$

$$X_2 = b_2F_1 + d_2U_2$$

โดยที่ F_1 เป็น ตัวประกอบ (Factor) ที่ถูกใช้เป็นตัวแทน X_1, X_2
 b_1, b_2 " ความสัมพันธ์ระหว่าง X_1 กับ F_1, X_2 กับ F_1
 d_1, d_2 " ความสัมพันธ์ระหว่าง X_1 กับ U_1, X_2 กับ U_2
 U_1, U_2 " ตัวแปรอื่น (residuals) นอกเหนือจาก F_1

2. ความสัมพันธ์ระหว่าง F_1 กับ U_1, U_2 และระหว่าง U_1 กับ U_2 เท่ากับ 0 คือ Covariance (F_1, U_1) = 0, Covariance (F_1, U_2) = 0,

จากข้อสมมุติข้างต้น F_1 เป็นตัวแทน ของ X_1, X_2 โดยที่

- ก. Variance ของ X_1 ถูกกำหนดโดย Variance ของ F_1
- ข. กรณี X_1, X_2 ถูกกำหนดโดยหลาย Factors (F_1, F_2, \dots) แต่ละ F_1 จะไม่สัมพันธ์ต่อกัน (Orthogonality) ดังนั้น ผู้วิจัยแทนที่จะใช้ X_1, X_2 เป็นตัวแปร เพราะทั้ง 2 ต่างก็มีความสัมพันธ์ต่อกัน ก็ใช้ F_1, F_2 แทน เพราะ F_1, F_2 ไม่มีความสัมพันธ์ต่อ

³¹ Jae-Cam Kim and Charles W. Mueller, "Introduction to Factor Analysis : How It is and How to Do it," Quantitative Application in The Social Sciences (U.S.A. : University of Iowa, 1978), P.10-12

กัน เช่น ในการวิจัยเรื่องที่มีตัวแปรอิสระ 8 ตัว จำนวนตัวอย่าง 9 จำนวน

$$\begin{matrix} X_{11} & X_{21} & X_{31} & \dots & X_{81} \\ X_{12} & X_{22} & X_{32} & \dots & X_{82} \\ \\ \\ \\ \\ \\ \\ X_{19} & X_{29} & X_{39} & \dots & X_{89} \end{matrix}$$

จากตัวแปรเหล่านี้ นำทุกตัวผ่านกระบวนการวิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis) จะได้ Factors กลุ่มตัวแปรใหม่ในรูป Linear Combination ของ X_i คือ

$$\begin{aligned} F_1 &= a_{11}X_{11} + a_{21}X_{21} + a_{31}X_{31} \dots + a_{81}X_{81} \\ F_2 &= a_{12}X_{12} + a_{22}X_{22} + a_{32}X_{32} \dots + a_{82}X_{82} \end{aligned}$$

จำนวน F_1 จะเท่ากับจำนวนตัวแปรอิสระ คือ F_1 ถึง F_8 โดย a ในที่นี้ คือ Factor Loading มีคุณสมบัติทำให้

1. แต่ละ F_i ต่างไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน
2. F_1 ลำดับแรกมีค่า Variance สูงสุด หรืออีกนัยหนึ่งมีระดับที่แสดงถึงการเป็นตัวแทนอธิบาย X_i ได้มากที่สุด "The Degree to Which the Observed Variables are Determined by the Factor" ลำดับ F_1 ที่รองลงมา จะมีค่า Variance ลดลงทุกขณะ
3. แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง F_1 กับ X_i นั่นคือ จาก

Matrix X

$$X = \begin{bmatrix} X_{11} & X_{21} & X_{31} & \dots & X_{81} \\ X_{12} & X_{22} & X_{32} & \dots & X_{82} \\ \\ \\ \\ \\ \\ X_{19} & X_{29} & X_{39} & \dots & X_{89} \end{bmatrix}$$

เมื่อ F_1 เป็น Factor ของ X และ A เป็น Factor loading ของ X แสดงในรูป Matrix ดังนี้

$$F_1 = XA_1 \dots \dots \dots (1)$$

ตามคุณสมบัติของ Factor Loading F_1 จะมีค่า Variance สูงสุด เป็น
การหาค่า Sum of Square (1)

$$\text{จาก (1)} \quad F'_1 F_1 = A'_1 X' X A_1 \dots\dots\dots (2)$$

$$\text{โดย Subject to } A'_1 A_1 = 1$$

Maximize $F'_1 F_1$ ได้ว่า

$$Q = A'_1 X' X A_1 - \lambda (A'_1 A_1 - 1)$$

λ ในที่นี้เป็น Lagrange Multiplier

$$\frac{\partial Q}{\partial A_1} = 2X' X A_1 - 2\lambda_1 A_1 = 0$$

$$\frac{\partial Q}{\partial A_1}$$

$$\text{ได้} \quad (X' X) A_1 = \lambda_1 A_1 \dots\dots\dots (3)$$

ลักษณะตาม (3) แสดงให้เห็นถึง A_1 เป็น Factor Loading (หรือเรียก
Characteristic Vector หรือ Eigen Vector) ส่วน λ_1 เป็น Latent Root (หรือ
เรียก Characteristic Root หรือ Eigen Value) ของ Matrix X

จาก (3) แทนค่า $(X' X) A_1$ ใน (2) จะได้ว่า

$$F'_1 F_1 = \lambda_1 A'_1 A_1^{-1} = \lambda_1 \dots (4)$$

จาก (4) F_1 เป็น Factor ของ X มีค่า Variance สูงสุด และ λ_1 เป็นค่า
Eigen Value สูงสุดของ Matrix $(X' X)$

กรณี Factor 2 (F_2) ให้

$$F_2 = X A_2$$

โดยที่ F_1, F_2 ไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน ฉะนั้น

$$A'_1 A_2 = 0$$

$$\text{และ} \quad A'_2 A_2 = 1$$

เพื่อให้ F_2 มีค่า Variance สูงสุดรองจากค่า Variance ของ F_1

Maximize F_2

$$F'_2 F_2 = A'_2 X' X A_2 \dots\dots\dots (5)$$

$$\text{Subjected to } A'_2 A_2 = 1$$

$$A'_1 A_2 = 0$$

$$\text{จาก (5)} \quad Q = A'_2 X' X A_2 - \lambda_2 (A'_2 A_2 - 1) - u(A'_1 A_2)$$

$$\frac{\partial Q}{\partial A_2} = 2X' X A_2 - 2\lambda_2 A_2 - u A_1 = 0 \quad (6)$$

$$\frac{\partial Q}{\partial A_2}$$

$$\text{จาก (3)} \quad (X' X) A_1 = \lambda_1 A_1$$

คูณ A'_2 ทั้ง 2 ข้างของสมการ (3)

$$A'_2 (X'X) A_1 = \lambda_1 A'_2 A_1 = 0$$

คือ Covariance ระหว่าง F_1 , F_2 เท่ากับ 0

ทำนองเดียวกัน คุณ A'_1 ทั้ง 2 ข้างของสมการ (6) จะได้ว่า

$$2A'_1 X'X A_2 - 2\lambda_2 A'_1 A_2 - uA'_1 A_1 = 0$$

เนื่องจาก 2 เทอมแรก เป็น 0 ดังนั้น เราจะได้ว่า

$$u = 0$$

แทนค่า $u = 0$ ในสมการ (6) จะได้ว่า

$$(X'X)A_2 = \lambda_2 A_2 \dots\dots (7)$$

แทนค่า $(X'X)A_2$ ใน (5) จะได้ว่า

$$F'_2 F_2 = \lambda_2 A'_2 A_2^{-1} = \lambda_2 \dots (8)$$

จาก (8) F_2 เป็น Factor ที่ 2 ของ X มีค่า Variance รองจาก F_1 และ λ_2 เป็นค่า Eigen Value รองลงมาจาก λ_1

ตามข้อมูลข้างต้น จะเห็นว่า A และ λ เป็นโครงสร้างสำคัญของ Factor การคำนวณ Factor จึงต้องเริ่มจากการหา Matrix ของ $(X'X)$ ให้ได้ก่อนลำดับแรก จากนั้นตาม Matrix $(X'X)$ จะได้สมการออกมาเท่ากับจำนวนตัวแปรอิสระ หาค่า A และ λ จากสมการที่ปรากฏทั้งหมด³² จะได้ A ออกมาเป็น Vector แล้วจึงนำ Vector A คูณ Matrix $(X'X)$ เป็น F_1

การสกัดตัวประกอบ (Factor Extraction)

การสกัดตัวประกอบเป็นการแปลงรูปสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ให้กลายเป็นสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับตัวประกอบ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบหลัก (Principle Component Analysis) ซึ่งมีหลักการโดยทั่วไป คือ หาตัวแปรใหม่ที่แสดงถึงความสัมพันธ์เชิง

³² รายละเอียดวิธีการหาค่า Characteristic Vector "A" และ Characteristic Roots "λ" ปรากฏใน J. Johnston, "Econometric Methods," Mc-Grow Hill, 2 ed, 1972, p. 102-105.

เส้นตรง (Linear Combination) ของตัวแปรเดิมหลายๆ ตัว และสามารถอธิบายข้อมูลเดิมได้ ส่วนการเลือกจำนวนตัวแปรที่จะสกัดนั้น กัลฟ์แมนและโคเซอร์ (Guttman and Kaiser) เสนอว่า จำนวนตัวประกอบรวมที่จะสกัดนั้น ควรพิจารณาจากตัวประกอบที่มีค่าไอเกน (λ)³³ เท่ากับหรือมากกว่า 1 เพราะโดยทั่วไปค่าไอเกน (λ) สัมพันธ์กับ rank ของตัวแปรอิสระ หากปรากฏว่า rank ของ X_1 มีน้อยกว่าจำนวนตัวแปรอิสระ ($r < k$) ค่า λ ส่วนที่เป็น $(k-r)$ จะเข้าใกล้ 0 หรือแม้แต่กรณีที่มี full rank ค่า λ ก็มีแนวโน้มเข้าใกล้ 0 ใน Factor ลำดับหลังๆ ทุกขณะ พร้อมกับค่าความแปรปรวน (Variance) จึงเหลือ Factor ที่นำไปวิเคราะห์เพียงไม่กี่ตัว

³³ ค่าไอเกน (Eigen Value : λ) คือค่าที่แสดงว่า ตัวประกอบตัวที่พิจารณานั้น อธิบายตัวแปรได้อย่างสมบูรณ์ทั้งหมดกี่ตัว เช่น ตัวประกอบที่ 1 มีค่าไอเกนเท่ากับ 16.4 จากจำนวนตัวแปรทั้งหมด 20 ตัว แสดงว่าตัวประกอบที่ 1 สามารถอธิบายตัวแปรเดิมได้เฉลี่ยถึง 16.4 ตัวแปร จากจำนวนตัวแปรทั้งหมด 20 ตัว ผลรวมของค่าไอเกนในทุกตัวประกอบจะมีค่าเท่ากับจำนวนตัวแปร แต่ในการศึกษาโดยวิธีวิเคราะห์ตัวประกอบนั้น จำนวนตัวประกอบที่สกัดได้ จะมีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับจำนวนตัวแปร ฉะนั้นค่าเฉลี่ยของค่าไอเกนจะต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 1 เสมอ โคเซอร์หรือกัลฟ์แมนจึงเสนอบรรทัดฐาน ในการกำหนดจำนวนตัวประกอบที่จะสกัดว่า ตัวประกอบที่สกัดต้องมีค่าไอเกนตั้งแต่ค่าเฉลี่ยขึ้นไป คือจะต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 1 เท่านั้น ซึ่งค่าของไอเกนจะเท่ากับ ผลรวมทั้งหมดของค่าน้ำหนักตัวประกอบยกกำลังสอง สมการของค่าไอเกน มีดังนี้

$$\text{ค่าไอเกน} = \sum_{j=1}^n a_{ij}^2$$

โดยที่ n = จำนวนตัวแปร
 a = ค่าของ Factor Loading
 i = ตัวประกอบที่ i
 j = ตัวแปรที่ j

การหมุนแกน (Factor Rotation)

เนื่องจากตัวประกอบที่ไม่ได้หมุนแกน จะให้กลุ่มของตัวแปรที่ไม่มี ความหมาย หรือตีความหมายได้ยาก การหมุนแกนจะทำให้โครงสร้างของตัวประกอบดูง่ายขึ้น ฉะนั้น การหมุน แกนจึงเป็นการเปลี่ยนตำแหน่งของข้อมูลให้สัมพันธ์กับตัวประกอบ โดยให้แกนตัวประกอบตั้งฉาก ซ้ำกันและกัน (Orthogonal) จะได้ตัวประกอบที่เป็นอิสระต่อกัน และแสดงได้ง่ายในเชิงคณิต ศาสตร์ ค่าที่ได้จากการหมุนแกน คือ ตัวประกอบ (Factor) ที่จะนำไปวิเคราะห์โดยพิจารณา จาก ค่าน้ำหนัก (Factor Loading : A) ³⁴ บนตัวประกอบ

³⁴ คือค่าสัมประสิทธิ์ตัวประกอบที่ได้จากการแปลงรูปของเมตริกสหสัมพันธ์ของตัวแปร ค่าน้ำหนักตัวประกอบจะเป็นค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับตัวประกอบ ซึ่งมีการพิจารณาใน 2 ลักษณะ

- แสดงถึงว่าตัวประกอบนี้ใช้อธิบาย หรือครอบคลุมตัวแปร ได้มากแค่ไหน
- แสดงถึงว่าตัวแปรนี้ใช้อธิบายหรือมีความสัมพันธ์กับตัวแปรนี้มากแค่ไหน

ประโยชน์ของน้ำหนักตัวประกอบในการศึกษา คือ ใช้ในการพิจารณาว่า ตัวแปรใดจัดอยู่ในองค์ ประกอบใด ถ้าค่าของน้ำหนักตัวประกอบของตัวแปรหนึ่ง ๆ ตกอยู่ที่องค์ประกอบใดมาก ก็แสดง ว่าตัวแปรนี้ประกอบด้วยองค์ประกอบชนิดนั้นเป็นหลัก สมการง่าย ๆ ในการหาค่าน้ำหนักตัว ประกอบ คือ

$$R_{12} = \sum_{j=1}^m (a_1 a_2)_j$$

โดยที่ R_{12} = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ 1 และ 2

a_1, a_2 = ค่าน้ำหนักตัวประกอบของตัวแปรที่ 1 และ 2

m = จำนวนตัวประกอบทั้งหมด

j = ตัวประกอบที่ j

สมการข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ค่าน้ำหนักตัวประกอบจะหาได้จากเมตริกสหสัมพันธ์ โดยที่ผลรวม ของผลคูณระหว่าง น้ำหนักตัวประกอบบนตัวแปรที่ 1 และ 2 จะเท่ากับค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัว แปรที่ 1 และตัวแปรที่ 2

การทดสอบนัยสำคัญ (Test for the Significance of Loading)

เมื่อกำหนดค่า A เป็น Factor Loading ประกอบโครงสร้างของ Factor แต่ละกลุ่มแล้ว ค่า Factor Loading แต่ละค่าที่จะนำมาประกอบการวิเคราะห์ว่า Factor ใดให้ความหมายอธิบายตัวแปรอิสระมากที่สุด กระทำโดยหลักการดังนี้

1. An' Empirical' Test เป็นกฎเกณฑ์ที่วางไว้ (Rule of Thumb) พิจารณาค่า Loading ใดมากกว่า +.30 จัดได้ว่า Loading นั้นมีนัยสำคัญต่อการนำมาวิเคราะห์

2. Pearson Correlation Coefficients วิธีนี้เปรียบเทียบค่า Loading เสมือน Correlation Coefficients ทดสอบนัยสำคัญของค่า Factor Loadings ตามขนาดตัวอย่างจากน้อยไปมากตามลำดับ โดยค่า Factor Loading ใดมากกว่าค่า Critical Value ณ ระดับความเชื่อมั่น 1% และหรือ 5% แล้ว Factor Loadings นั้นมีนัยสำคัญ

โดยทั่วไปใช้ Rule of Thumb เป็นเกณฑ์ตัดสิน จะเห็นว่า การทดสอบนัยสำคัญของ Loadings เป็นแนวทางหนึ่งที่ใช้เลือกจำนวน Factors เพราะในลำดับแรก ๆ ของ Factors ค่า Loadings จะสูงแล้วทยอยลดต่ำลงตามลำดับของ Factors

3.3 คำจำกัดความของดัชนีชี้วัดที่ใช้ในการศึกษา

ดัชนีชี้วัด (Indicator)³⁵ ที่คัดเลือกมาเป็นตัวแทนที่แสดงถึงระดับการพัฒนาในชนบทนั้น ผู้วิจัยได้ใช้ดัชนีชี้วัดที่ทางคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช) ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลการพัฒนาชนบทในระดับหมู่บ้าน ซึ่งเรียกว่า ดัชนีชี้วัดระดับการพัฒนาหมู่บ้าน (Indicator of Development) โดยแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มปัญหาหลัก คือ โครงสร้างพื้นฐาน ผลผลิต รายได้ และการมีงานทำ สาธารณสุข แหล่งน้ำ และความรู้อยู่ทั้งหมด 34 ตัวชี้วัด ซึ่งคำจำกัดความของดัชนีชี้วัดในแต่ละตัวมีดังนี้³⁶

³⁵ ดัชนีชี้วัด (Indicator) คือ เครื่องมือที่ใช้บ่งชี้สถานะทางเศรษฐกิจสังคม ประชากร และกายภาพ ในชุมชนที่ศึกษา

³⁶ คำจำกัดความนี้เป็นของ ปี 2527 เนื่องจากปี 2529 ได้มีการเปลี่ยนแปลงบางตัวชี้วัดไป อย่างไรก็ตาม การวัดการเปลี่ยนแปลงจะใช้ปี 2527 เป็นฐานในการวัด

ความหมายของคะแนนระดับการพัฒนาของหมู่บ้าน (2527)

คะแนน	3	ระดับการพัฒนาสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ
คะแนน	2	ระดับการพัฒนาอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ (ปานกลาง)
คะแนน	1	ระดับการพัฒนาดำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ (สมควรพิจารณาปรับปรุงสภาพดังกล่าว)

ตารางที่ 3.1 เกณฑ์การให้คะแนนของดัชนีชีวิตระดับการพัฒนาหมู่บ้าน

ตัวชี้วัด	หลักเกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
<u>กลุ่ม โครงสร้างพื้นฐาน</u>		
1. การตั้งถิ่นฐาน	- หมู่บ้านนี้ไม่ได้ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนและมีเจ้าหน้าที่ครบทั้ง 3 หน่วยงาน	3
	- หมู่บ้านนี้ไม่ได้ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวน แต่มีเจ้าหน้าที่ครบทั้ง 3 หน่วยงาน หรือไม่มีเจ้าหน้าที่ทั้ง 3 หน่วยงาน หรือหมู่บ้านนี้ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนและมีเจ้าหน้าที่ครบทั้ง 3 หน่วยงาน	2
	- หมู่บ้านนี้ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวน แต่มีเจ้าหน้าที่ไม่ครบทั้ง 3 หน่วยงาน หรือไม่มีเจ้าหน้าที่ทั้ง 3 หน่วยงาน	1
2. การมีไฟฟ้าใช้	- จำนวนครัวเรือนที่ใช้ไฟฟ้ามีมากกว่าครึ่งหนึ่งของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน	3
	- จำนวนครัวเรือนที่ใช้ไฟฟ้าน้อยกว่าหรือเท่ากับครึ่งหนึ่งของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน	2
	- ไม่มีการใช้ไฟฟ้าในหมู่บ้านนี้	1
3. ความสะดวกในการคมนาคม	ในกรณีที่ตอบไม่มีถนน ติดต่อกับอำเภอตลอดเส้นทาง	
	- ถ้าไปอำเภอโดย เรือหรือรถไฟ ใช้เวลาน้อยกว่า 15 นาที หรือไปอำเภอโดยวิธีการอื่น ใช้เวลาน้อยกว่า 25 นาที	3
	- ถ้าไปอำเภอโดย เรือหรือรถไฟ ใช้เวลาระหว่าง 15-30 นาที หรือไปอำเภอโดยวิธีการอื่น ใช้เวลาระหว่าง 25-40 นาที	2
	- ถ้าไปอำเภอโดย เรือหรือรถไฟ ใช้เวลามากกว่า 30 นาที หรือไปอำเภอโดยวิธีการอื่น ใช้เวลามากกว่า 40 นาที	1
	ในกรณีที่ มีถนน ติดต่อกับอำเภอตลอดเส้นทาง	
- ถ้ามีรถวิ่งในฤดูฝนและวิ่งสม่ำเสมอ	3	
- ถ้ามีรถวิ่งในฤดูฝนแต่ไม่สม่ำเสมอหรือไม่มีรถวิ่งในฤดูฝน	2	

ตัวชี้วัด	หลักเกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
4. การมีโรงสีหรือร้านค้า	<ul style="list-style-type: none"> - มีจำนวนโรงสีหรือร้านค้าของข้า (เบ็ดเตล็ด) อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างรวมกันมากกว่า 3 แห่งขึ้นไป 3 - มีจำนวนโรงสีหรือร้านค้าของข้า (เบ็ดเตล็ด) อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างรวมกันมากกว่า 2- 3 แห่ง 2 - มีจำนวนโรงสีหรือร้านค้าของข้า (เบ็ดเตล็ด) อย่างใดอย่างหนึ่งเพียงแห่งเดียว หรือไม่มีเลยทั้งสองอย่าง 1 	
5. สภาพความคงทนของบ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนครัวเรือนที่มีบ้านหลังคากระเบื้องร่วมกับจำนวนครัวเรือนที่มีบ้านหลังคามุงสังกะสีมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน 3 - จำนวนครัวเรือนที่มีบ้านหลังคามุงสังกะสีมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน โดยที่ไม่มีครัวเรือนใดเลยที่มีบ้านหลังคากระเบื้อง 2 - จำนวนครัวเรือนที่มีบ้านหลังคาจากมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน 1 	
6. แหล่งไม้ใช้สอย	<ul style="list-style-type: none"> - มีแหล่งไม้ใช้สอยในช่วงระยะทางไม่เกิน 3 กม. และพอใช้ไปอีก 5 ปีข้างหน้า 3 - มีแหล่งไม้ใช้สอยในช่วงระยะทางไม่เกิน 3 กม. แต่ไม่พอใช้ไปอีก 5 ปีข้างหน้า หรือมีแหล่งไม้ใช้สอยในช่วงระยะทางมากกว่า 3 กม. แต่พอใช้ไปอีก 5 ปีข้างหน้า 2 - มีแหล่งไม้ใช้สอยในช่วงระยะทางมากกว่า 3 กม. และไม่พอใช้ไปอีก 5 ปีข้างหน้า หรือไม่มีแหล่งไม้ใช้สอย 1 	
7. การประกอบอาชีพและการมีงานทำ	<p>จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อย่าง ได้จาก ผลรวมของจำนวนครัวเรือนที่ทำทั้งนาและไร่ จำนวนครัวเรือนที่ทำนาและอาชีพอื่นๆ จำนวนครัวเรือนที่ทำทั้งไร่และอาชีพอื่นๆ และจำนวนครัวเรือนที่ทำทั้งนาและไร่และอาชีพอื่นๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อย่าง มากกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน 3 - จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อย่าง มากกว่าหรือเท่ากับ 1 ใน 3 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน แต่ไม่เกิน 2 ใน 3 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน 2 - จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพมากกว่า 1 อย่าง น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน 1 	

ตัวชี้วัด	หลักเกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
8. สัตว์ใช้งาน	- ไม่มีครีว เรือนที่ต้องเข้าสัตว์ใช้งานหรือจำนวนครีว เรือนที่ต้องเข้าสัตว์ใช้งานน้อยกว่า 5 ครีว เรือน	3
	- จำนวนครีว เรือนที่ต้องเข้าสัตว์ใช้งานอยู่ระหว่าง 5-8 ครีว เรือน	2
	- จำนวนครีว เรือนที่ต้องเข้าสัตว์ใช้งานมากกว่า 8 ครีว เรือน	1
9. อัตราค่าจ้าง	- อัตราค่าจ้างในหมู่บ้านมากกว่า 50 บาทต่อวันขึ้นไป	3
	- อัตราค่าจ้างในหมู่บ้านอยู่ระหว่าง 35-50 บาทต่อวันขึ้นไป	2
	- อัตราค่าจ้างในหมู่บ้านต่ำกว่า 35 บาทต่อวันลงมา	1
10. กรรมสิทธิ์ในที่ดิน	- จำนวนครีว เรือนที่ไม่มีที่ดินของตนเองต้องเข้าที่ดินทำกินน้อยกว่า 5 ครีว เรือน หรือไม่มีครีว เรือนใดเลยที่ไม่มีที่ดินของตนเอง ต้องเข้าที่ดินทำกิน	3
	- จำนวนครีว เรือนที่ไม่มีที่ดินของตนเองต้องเข้าที่ดินทำกินอยู่ระหว่าง 5-8 ครีว เรือน	2
	- จำนวนครีว เรือนที่ไม่มีที่ดินของตนเองต้องเข้าที่ดินทำกินอยู่มากกว่า 8 ครีว เรือน	1
<u>กลุ่มปัญหาการผลิต</u>		
11. ผลผลิตจากการทำนา	ผลผลิตรวมเฉลี่ยต่อครีว เรือน ได้จากพื้นที่ทำนาส่วนใหญ่ต่อครีว เรือน คุณ กับ ผลผลิตข้าวเปลือกส่วนใหญ่ต่อไร่	
	- ผลผลิตรวมเฉลี่ยต่อครีว เรือนมากกว่า 5,000 กก. ขึ้นไป	3
	- ผลผลิตรวมเฉลี่ยต่อครีว เรือนอยู่ระหว่าง 2,000-5,000 กก.	2
	- ผลผลิตรวมเฉลี่ยต่อครีว เรือนน้อยกว่า 2,000 กก. หรือไม่มีการทำนาในหมู่บ้าน	1
11. ผลผลิตจากการทำไร่	ให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ข้อ 1 และข้อ 2 แล้วเลือกคะแนนสูงสุดเป็นคะแนนของตัวชี้วัดนี้	
	1. ให้พิจารณาเฉพาะพืชไรที่มีจำนวนครีว เรือนเพาะปลูกมากที่สุดตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้	
	กรณีปลูก 1 ครั้ง	
	ผลผลิตรวมเฉลี่ยต่อครีว เรือน ได้จากพื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่ต่อครีว เรือน คุณ กับผลผลิตส่วนใหญ่ต่อไร่	
	กรณีปลูกมากกว่า 1 ครั้ง	
	ผลผลิตรวมเฉลี่ยต่อครีว เรือน ได้จากพื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่ต่อครีว เรือน คุณ กับผลผลิตส่วนใหญ่ต่อไร่แล้วคูณกับจำนวนครั้งที่ปลูก	

ตัวชี้วัด	หลักเกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
ปอ	จำนวนผลผลิตรวมเฉลี่ยต่อครัวเรือน	น้อยกว่า 1,700 กก. 1
	"	ตั้งแต่ 1,700 กก. แต่ไม่
		เกิน 2,550 กก. 2
	"	ตั้งแต่ 2,550 กก. 3
มัน	"	น้อยกว่า 10,000 กก. 1
	"	ตั้งแต่ 10,000 กก. แต่ไม่เกิน
		15,000 กก. 2
	"	ตั้งแต่ 15,000 กก. ขึ้นไป 3
ข้าวโพด	"	น้อยกว่า 4,000 กก. 1
	"	ตั้งแต่ 4,000 กก. แต่ไม่เกิน
		6,000 กก. 2
	"	ตั้งแต่ 6,000 กก. ขึ้นไป 3
กระเทียม	"	น้อยกว่า 7,000 กก. 1
	"	ตั้งแต่ 7,000 กก. แต่ไม่เกิน
		10,500 กก. 2
	"	ตั้งแต่ 10,500 กก. ขึ้นไป 3
ถั่วเหลือง	"	น้อยกว่า 800 กก. 1
	"	ตั้งแต่ 800 กก. แต่ไม่เกิน
		1,200 กก. 2
	"	ตั้งแต่ 1,200 กก. ขึ้นไป 3
ถั่วลิสง	"	น้อยกว่า 4,200 กก. 1
	"	ตั้งแต่ 4,200 กก. แต่ไม่เกิน
		6,300 กก. 2
	"	ตั้งแต่ 6,300 กก. ขึ้นไป 3
ถั่วเขียวมัน	"	น้อยกว่า 1,500 กก. ขึ้นไป 1
	"	ตั้งแต่ 1,500 กก. แต่ไม่เกิน
		2,250 กก. 2
	"	ตั้งแต่ 2,250 กก. ขึ้นไป 3

ตัวชี้วัด	หลักเกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
งา	จำนวนผลผลิตรวมเฉลี่ยต่อครัวเรือน น้อยกว่า 1,000 กก.	1
	" " ตั้งแต่ 1,000 กก. แต่ไม่เกิน 1,500 กก.	2
	" " ตั้งแต่ 1,500 กก. ขึ้นไป	3
ข้าวฟ่าง	" " น้อยกว่า 3,000 กก. ขึ้นไป	1
	" " ตั้งแต่ 3,000 กก. แต่ไม่เกิน 4,500 กก.	2
	" " ตั้งแต่ 4,500 กก. ขึ้นไป	3
13 การประกอบอาชีพอื่น ๆ	<p>2. ถ้าพืชไร่ที่เพาะปลูกไม่ใช่พืชไร่ข้างต้นให้พิจารณาดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนครัวเรือนที่ปลูกพืชไร่นี้อื่นรวมกันน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ใน 4 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1 - จำนวนครัวเรือนที่ปลูกพืชไร่นี้อื่นรวมกันมากกว่า 1 ใน 4 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2 - จำนวนครัวเรือนที่ปลูกพืชไร่นี้อื่นรวมกันมากกว่า 1 ใน 4 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และรายได้จากการขายเฉลี่ยรวมกันมากกว่า 20,000 บาท 3 - ถ้าจำนวนครัวเรือนที่ทำอาชีพอื่น ๆ เพียงอย่างเดียวมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ใน 4 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดและประกอบอาชีพประมง สวนผัก สวนผลไม้ ปลูกยาง ปาล์มน้ำมัน และมีการประกอบอาชีพอื่น ๆ นอกจากนี้อีก 3 - ถ้าจำนวนครัวเรือนที่ทำอาชีพอื่น ๆ เพียงอย่างเดียวมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ใน 4 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดและประกอบอาชีพประมง สวนผัก สวนผลไม้ ปลูกยาง ปาล์มน้ำมัน โดยไม่มีการประกอบอาชีพอื่น ๆ อีก 2 - ถ้าจำนวนครัวเรือนที่ทำอาชีพอื่น ๆ เพียงอย่างเดียว น้อยกว่า 1 ใน 4 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด หรือจำนวนครัวเรือนที่ทำอาชีพอื่น ๆ เพียงอย่างเดียวมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ใน 4 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดและประกอบอาชีพที่ไม่ใช่ประมง สวนผัก สวนผลไม้ ปลูกยาง ปาล์มน้ำมัน 1 	
14 การตายของไก่พื้นบ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนไก่พื้นบ้านตายน้อยมาก หรือน้อยกว่าครึ่งและตายบางปี 3 - จำนวนไก่พื้นบ้านตายตั้งแต่ ครึ่งหนึ่งของทั้งหมดขึ้นไป และตายบางปีหรือตาย (น้อยมาก น้อยกว่าครึ่ง) และตายทุกปี 2 - จำนวนไก่พื้นบ้านตายตั้งแต่ครึ่งหนึ่งของทั้งหมดขึ้นไปและตายทุกปี 1 	

ตัวชี้วัด	หลักเกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
15 การอพยพหางานทำ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนครัวเรือนที่อพยพน้อยกว่า ร้อยละ 10 ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน หรือ ไม่มีการอพยพเลย 3 - จำนวนครัวเรือนที่อพยพมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 10 ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้านและ ไปทำงานประเภทอุตสาหกรรม 2 - จำนวนครัวเรือนที่อพยพมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 10 ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้านและ ไม่ได้ไปทำงานประเภทอุตสาหกรรม 1 	
16 การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร	<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป 3 - มีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร 1-2 กลุ่มขึ้นไป 2 - ไม่มีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร 1 	
17 แหล่งสินเชื่อทางการเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> - มีการใช้สินเชื่อที่สำคัญ คือ ธนาคารพาณิชย์ หรือ ธกส. 3 - มีการใช้สินเชื่อที่สำคัญ คือ สหกรณ์ หรือ องค์กรอื่น ๆ ที่คล้ายกับสหกรณ์ 2 - มีการใช้สินเชื่อที่สำคัญ คือ พ่อค้า หรือ ไม่มีการใช้แหล่งสินเชื่อ 1 	
18 การทำการเกษตรถนุเลี้ยง	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนครัวเรือนที่ทำการเกษตรถนุเลี้ยงเพื่อขายมากกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด หรือจำนวนครัวเรือนที่ทำนา 2 ครั้งรวมกับจำนวนครัวเรือนที่ปลูกพืชไร่ระยะสั้นในถนุเลี้ยงหรือทั้ง 2 ถนุไว้เพื่อขายมากกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด หรือจำนวนครัวเรือนที่ปลูกพืชไร่ระยะยาวไว้เพื่อขาย มากกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3 - จำนวนครัวเรือนที่ทำการเกษตรไว้เพื่อขายรวมกับจำนวนครัวเรือนที่ทำการเกษตรไว้เพื่อกินมากกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด หรือจำนวนครัวเรือนที่ทำนา 2 ครั้งรวมกับจำนวนครัวเรือนที่ปลูกพืชไร่ระยะสั้นในถนุเลี้ยงหรือทั้ง 2 ถนุไว้เพื่อกินมากกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดหรือจำนวนครัวเรือนที่ปลูกพืชไร่ระยะยาวไว้เพื่อกิน มากกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2 - นอกจากที่กล่าวข้างต้น 1 	
กลุ่มสาธารณสุข		
19 บริการสาธารณสุขในหมู่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - มีผู้ยาหมู่บ้าน มอบ. หรือ อสม. และผสส. ครบทั้ง 3 อย่าง 3 - มีผู้ยาหมู่บ้าน มอบ. หรือ อสม. และผสส. รวม 2 อย่าง 2 - ไม่มีอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่มีเลย 1 	

ตัวชี้วัด	หลักเกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
20 บริการสาธารณสุข ในตำบล	<ul style="list-style-type: none"> - มีสถานอนามัยตำบล 3 - ไม่มีสถานอนามัยตำบลแต่มีโรงเรียนประชาบาล ศูนย์พัฒนาตำบล 2 - ไม่มีสถานอนามัยตำบล โรงเรียนประชาบาล ศูนย์พัฒนาตำบล อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ ไม่มีเลย 1 	
21 สุขลักษณะในบ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนครัวเรือนที่มีส้วมซึมมากกว่าครึ่งหนึ่งของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน 3 - จำนวนครัวเรือนที่มีส้วมหลุมมากกว่าครึ่งหนึ่งของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน 2 - จำนวนครัวเรือนที่ไม่มีส้วมมากกว่าครึ่งหนึ่งของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน ถ้าไม่มีส้วมประเภทใดเลยที่มีจำนวนครัวเรือนมากกว่าครึ่งหนึ่งของครัวเรือน ทั้งหมดในหมู่บ้าน 1 	
22 สุขภาพและอนามัย	<p>ให้พิจารณาโรคที่พบมากในเด็กและผู้ใหญ่ข้อไหนได้คะแนนน้อยที่สุด ให้เลือก คะแนนข้อนั้นเป็นดัชนีเรื่องสุขภาพอนามัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นไข้ ไข้หวัดธรรมดา เป็นอันดับ 1 3 - เป็นโรคท้องร่วง ทางเดินอาหาร พยาธิเป็นอันดับ 1 2 - โรคไข้ป่า ไข้มาเลเรีย เป็นอันดับ 1 1 	
23 การรักษาพยาบาล	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนใหญ่ไปรักษาที่โรงพยาบาลหรือสถานอนามัยหรืออื่น ๆ ที่ระบุในช่อง อื่น ๆ ว่า โรงพยาบาลหรือคลินิกเป็นอันดับ 1 3 - ส่วนใหญ่ไปหา มอช. อสม. ผสส. ที่ประจำหมู่บ้านเป็นอันดับ 1 2 - ส่วนใหญ่ไปรักษาตนเอง ซึ้อยาหรือหากินเอง เป็นอันดับ 1 1 	
24 การตายของเด็ก แรกเกิด-1ปี	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีเด็กตายเลย 3 - มีเด็กตายบ้างแต่ไม่เกิน 10 คน 2 - มีเด็กตายมากกว่า 10 ขึ้นไป 1 	
25 การตายของเด็ก อายุ 1 - 5ปี	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีเด็กตายเลย 3 - มีเด็กตายบ้างแต่ไม่เกิน 10 คน 2 - มีเด็กตายมากกว่า 10 ขึ้นไป 1 	
26 การฉีดวัคซีน ในเด็ก	<ul style="list-style-type: none"> - ฉีดทุกคน 3 - ฉีดบางคน 2 - ไม่มีเลย 1 	

ตัวชี้วัด	หลักเกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
27 การวางแผน	- มีการวางแผนครบครันมากกว่าครึ่งหนึ่ง	3
ครบครัน	- มีการวางแผนครบครันน้อยกว่าครึ่งหนึ่ง	2
	- ไม่มีการวางแผนครบครัน	1
28 ความรู้ในการใช้ยา	- กินยาเมื่อมีอาการ	3
	- กินยาบ่อย ๆ	2
	- กินยาทุกวัน	1
ปัญหาแหล่งน้ำ		
29 แหล่งน้ำและการ มีน้ำใช้	<p>พิจารณาจากบ่อน้ำบาดาลสูบน้ำและไม่สูบน้ำก่อน โดยให้คะแนน บ่อแต่ละชนิดตามหลักเกณฑ์การให้คะแนนบ่อน้ำข้างล่างนี้ แล้วเลือกคะแนน สูงที่สุด เป็นคะแนนของดัชนีนี้</p> <p>ถ้าไม่มีข้อมูล ในเรื่องบ่อน้ำสูบน้ำไม่สูบน้ำให้ไปพิจารณาแหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น โดยให้คะแนนแหล่งน้ำแต่ละแห่งตามเกณฑ์การให้คะแนน แหล่งน้ำข้างล่างนี้ แล้วเลือกคะแนนที่สูงที่สุด เป็นคะแนนสำหรับค่าดัชนีนี้</p> <p>หลักเกณฑ์การให้คะแนนบ่อน้ำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในฤดูแล้งมีน้ำใช้และเข้าคิวรอน้ำขีมน้อยกว่า 5 นาที หรือไม่ต้อง เข้าคิวรอน้ำขีมน้ำ - ในฤดูแล้งมีน้ำใช้และเข้าคิวรอน้ำขีมนในช่วงระยะเวลา 5-30 นาที (หรือระยะทางไม่เกิน 3 กม.) - ในฤดูแล้งมีน้ำใช้และเข้าคิวรอน้ำขีมนเกิน 30 นาที (หรือระยะทาง มากกว่า 3 กม.) หรือในฤดูแล้งไม่มีน้ำหรือไม่มีบ่อน้ำ หรือมีบ่อแต่ ใช้การไม่ได้ <p>หลักเกณฑ์การให้คะแนนแหล่งน้ำธรรมชาติและสร้างขึ้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในฤดูแล้งมีน้ำใช้เพียงพอและใช้เวลาเดินทางไปถึงแหล่งน้ำนี้ นานน้อยกว่า 5 นาที - ในฤดูแล้งมีน้ำใช้เพียงพอและใช้เวลาเดินทางไปถึงแหล่งน้ำนี้ อยู่ระหว่าง 5-30 นาที (หรือระยะทางไม่เกิน 3 กม.) - ในฤดูแล้งมีน้ำใช้เพียงพอและใช้เวลาเดินทางไปถึงแหล่งน้ำนี้ นานกว่า 30 นาที (หรือระยะทางมากกว่า 3 กม.) หรือในฤดู แล้งมีน้ำใช้ไม่เพียงพอหรือไม่มีแหล่งน้ำ 	<p>3</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>3</p> <p>2</p> <p>1</p>

ตัวชี้วัด	หลักเกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
30 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	- มีแหล่งน้ำธรรมชาติหรือแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น และพอใช้ในการทำการเกษตรฤดูแล้งในหมู่บ้าน	3
	- มีแหล่งน้ำธรรมชาติหรือแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น แต่ไม่พอใช้ในการทำการเกษตรฤดูแล้งในหมู่บ้าน	2
	- ไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติ และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเลยในหมู่บ้าน	1
<u>ปัญหาความรู้</u>		
31 ระดับการศึกษาของประชาชน	- จำนวนประชาชนในหมู่บ้านที่มีการศึกษาสูงกว่า ป. 6 มากกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนประชาชนทั้งหมด	3
	- จำนวนประชาชนในหมู่บ้านที่มีการศึกษาสูงกว่า ป. 6 อยู่ระหว่างร้อยละ 5-10 ของจำนวนประชาชนทั้งหมด	2
	- จำนวนประชาชนในหมู่บ้านที่มีการศึกษาสูงกว่า ป. 6 น้อยกว่าร้อยละ 5 ของจำนวนประชาชนทั้งหมด	1
32 การให้ความรู้จากรัฐ	- มีการฝึกอบรมทางด้านการเกษตร สาธารณสุข และอื่น ๆ	3
	- มีการฝึกอบรมบ้าง	2
	- ไม่มีการฝึกอบรมเลย	1
33 สถานที่ให้ความรู้ในหมู่บ้าน	- มีโรงเรียนประชาบาล	3
	- มีโรงเรียนประชาบาล แต่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือวัด (ศาสนาสถานอื่น ๆ)	2
	- ไม่มีอย่างใดอย่างหนึ่งเลย	1
34 สถานที่ให้ความรู้ในตำบล	- มีโรงเรียนประชาบาลและศูนย์พัฒนาตำบล	3
	- มีโรงเรียนประชาบาลและศูนย์พัฒนาตำบลอย่างใดอย่างหนึ่ง	2
	- ไม่มีโรงเรียนประชาบาลและศูนย์พัฒนาตำบล	1